

Mielipide Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutosesitykseen

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka ry on noin 5500 jäsenmetsänomistajan yhteenliittymä, joilla omistuksessa yksityismetsiä noin 195 000 hehtaaria. Metsänhoitoyhdistyksen tehtävänä on ajaa jäsentensä etua ja edistää heidän harjoittamaansa maa- ja metsätaloutta toimialueellaan pohjoisella Pirkanmaalla. Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka ry on osa valtakunnallista metsänomistajajärjestöä.

Lausumme lakiehdotuksesta seuraavaa:

Yleistä

Yleisesti lakiehdotuksessa on paljon hyvää, on siirrytty turhasta rajoittamisesta sallivampaan ja vapaampaan suuntaan. – Tosin melko pienin askelin.

Kaavoitustarve

Yleisesti kaikki kaavoittaminen ja maankäytön ohjaaminen kaavan keinoin tulee Suomessa oikeasti rajoittaa alueille joilla on maankäytön suunnittelun tarve, eli rakennus- ja/tai muita yhteiskunnasta aiheutuvia maankäyttöpaineita.

Kaavoitusta ei tarvita selkeille taajamien ulkopuolisille "valkoisille" metsäalueille. Tässä jo tuhlataan suotta kuntien suunnitteluresursseja. Lisäksi erilaiset luonto- ja muut monimuotoisuusarvot säästyvät jo muulla lainsäädännöllä ja asetuksin.

Suunnittelutarvealueet

Suunnittelutarvealueiden määrittelyä tulee uudessa MRL:ssä edelleen täsmentää siten, että niitä ei voi kunta rakennusjärjestyksessä ketjuttaa jo aiemmassa laissa mainittua yli kymmentä vuotta kerrallaan. Lisäksi tulee selkeästi osoittaa, että suunnittelutarvealueina voivat olla vain ne alueet joilla on selkeä rakennuspaine, kuten taajamien lievealueet, ei koko kunta.

Maisematyö lupa

Maisematyölupavaade tulisi osoittaa vain niille yleiskaava-alueille, joilla ei noudateta metsälakia. Muilla aluemerkinnoilla on kunnalla velvollisuus lunastaa alue ja sitten lupavaade on tarpeeton. Samalla voitaisiin todeta, ettei yksityisen maanomistajan velvollisuutena ole kustantaa kunnan suuren yleisön virkistys-, retkeily- ja maisema-arvoja. Siksi maisematyöluvun käyttöä yleiskaava-alueilla tulisi rajata.

Tämä osoittaisi todeksi käytännössä Sipilän hallituksen puheet parannetusta omaisuuden suojasta.

Luonto- ja ympäristöarvojen huomioiminen yleiskaavassa.

Erilaisten eliöiden ja elinympäristöjen merkintöjä tulisi kaavoissa rajoittaa. Esimerkiksi liito-oravat, lepakot jne. monet eläinlajit ovat kaavoissa maanomistajan omaisuuden käytön kannalta vaarallisia. Eläin saattaa hylätä tai muuttaa reviiriään/esiintymisaluettaan useastikin. Silloin kaavassa määräys jää roikkumaan pysyväisluonteisena metsien ja maankäytön haitaksi. Kuitenkin kaikki kaavoissa rajoitetut eliölajit on suojeltu jo muilla säädöksillä (ML, LSL, luontodirektiivi).

Lisäksi viime aikoina kaavoitukseen tullut termi "viheryhteys" on nyt tullut "muotiin" kuntien yleiskaavoissa. Tämä koko merkintä tulisi poistaa tai asettaa kunnalle korvausvelvollisuus viheryhteysalueesta maanomistajalle. Viheryhteys saattaa pahimmillaan rajoittaa yksittäisen maanomistajan käyttöä merkittävästi.

Maanomistajat ovat Suomessa erinomaisia ympäristönsuojelijoita jo omasta tahdostaan. Asiaa kuvaa esimerkiksi aina kaikki käytetyt vapaaehtoiset suojeluvarat (Ympäristötuki ja Metso). Koska selkeästi olemme Suomessa menossa kohti vapaampaa yhteiskuntaa, ei lain pitäisi aliarvioida maanomistajien kykyä toimia luonnonarvojen säilymisen edistäjänä. Siksi lain pitäisi olla maanomistajien oman maankäyttöä kohtaan sallivampi.

Mikäli yhteiskunta (kunta yleiskaavoituksessa) katsoo jonkun luonnonarvon tai viheryhteyden olevan kaavan pysyväisluonteisessa rajoittamisessa merkittävä, tulee maanomistajalla olla mahdollisuus saada siitä täysi korvaus.

ELY-keskuksen epäselvä rooli

ELY-keskuksen rooli uudessa maankäyttö- ja rakennuslaissa on hyvän suuntainen.

Selkeitä ongelmia on kuntatasojen kaavoituksissa ollut, kun kuntien kaavoittajat menevät ratkaisuisaan ELY-keskuksen vaateiden taakse. Oli asia niin tai ei, jatkossa ELY:llä olisi vain neuvova rooli, olisi päätökset maankäytöstä enemmän kunnan poliittisia päätöksiä, ei virkamiesten tekemiä.

Lisäksi erilaisten viranomaisten keskinäiset valitukset lupaprosesseista tulee poistaa, kuten ELY-maisematyöluvan osalta.

Kaavoitusta ja sen elinkeinorakennetta ohjaa ylipänä maakuntakaava joka on käynyt läpi vuorovaikutteisen kaavoitusprosessin. Maakuntien ELY-keskukset käyttävät nykyisin valossa merkittävää virkamiesvaltaa maankäyttö- ja rakennusasioissa kuntatasolla. Lähes jokaisella kunnalla on paljon omia erityispiirteitä esim. elinkeinorakenteessa (biotalous jne.)

ELY tällä hetkellä virkamiesvallan käytöllä "tasapäistä" yleiskaavoja laativat maakunnan kunnat ja rajoittaa kuntien menestymisen mahdollisuuksia ja keskinäistä kilpailua erilaisissa elinkeinoissa. Tämä rajoittaa elinkeinopolitiikkaa erityisesti haja-asutusalueilla ja maaseutuvaltaisissa kunnissa.

Toivomme, että ymmärrätte näkemyksemme metsänomistajien, toimivan metsätalouden ja haja-asutusalueiden asukkaiden sekä muiden siellä toimivien ihmisten puolesta.

Ystävällisin terveisin:

Harri Katajamäki,
Johtaja
Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka ry

Miika Bucktman
Kiinteistöasiantuntija
Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pirkka ry